

Smeđi medved –
Ursus arctos

Smeđi medved – *Ursus arctos* Linnaeus, 1758

- **Smeđi medved pripada:**
 - a. Redu zveri (*Carnivora*)
 - b. porodici medveda (*Ursidae*)
 - c. rodu medved (*Ursus*)
 - d. vrsti smeđi medved (*Ursus arctos*)
- Strogo zaštićena divlja vrsta .
- Mužjak – *medved*
- Ženka – *medvedica*
- Mladunče – *medvedić*

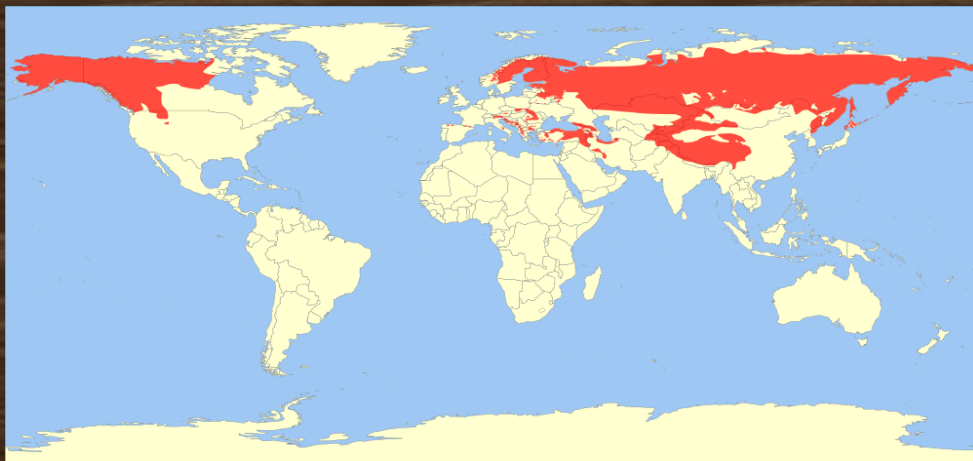

Rasprostranjenost i brojnost

- Nekada je bio rasprostranjen po celoj Evroaziji i Severnoj Americi
- U Evropi nikada nije živio jedino na Islandu, Sardiniji, Korzici i Kipru
- U zapadnoj Evropi je gotovo istrebljen, a preostale populacije su male, odvojene i u nestajanju
- Najveće od tih su u Kantabrij i u Španiji (70-80 medveda u dve grupe)
- U na primer Abruzzo u Apeninima u Italiji (40-50 medveda)
- U italijanskim Alpima (Trento) (3-4 medveda), 1999./2000. još 5 iz Slovenije
- U zapadnim Pirinejima (3-4 medveda),
- U središnjim Pirinejima istrebljeni su 1980.-tih, 1996/97. reintrodotkovane 3 jedinice u Austriji su tamošnjem medvedu od 1989. do 1993. godine dodana 3 medveda iz Hrvatske i Slovenije (danas živi oko 25 medveda)

Rasprostranjenost i brojnost

- Danas je u zapadnoj Evropi praktično istrebljen, a preostale populacije su male, međusobno odvojene i u nestajanju. Stabilne populacije mrkog medveda održane su u centralnoj i istočnoj Evropi i u Skandinaviji.
- Medved je najveća i najjača zver naših planinskih lovišta.
- Živi u šumama visokih planina srednje i istočne Evrope, Urala, Karpata, Alpa, Pirineja, Severne i Srednje Azije.
- Zbog male brojnosti u Srbiji je svrstana u strogo zaštićene divlje vrste na osnovu Zakona o zaštiti prirode

Stanište

- Nastanjuje nizinske šume, poplavne doline i prirodne travnjake
- Antropogenim uticajem potisnuti u brdovita šumska područja
- Medved hranu traži noću na manjim n/m bliže naseljima
- Dnevni areal kretanja je 1,5 km (max. 10 km)
- Najmanje stanište za pojedinog medveda je 25.000 ha

Eksterijer i opis

- Medved je najveći kopneni mesožder
- Mužjaci su mase oko 150 kg (izuzetno preko 300 kg), a ženke oko 100 kg, a može varirati tokom godine i 30%. Najveća je u kasnu jesen pre brloženja, a najmanja početkom leta odnosno potkraj sezone parenja.
- Telo je prekriveno dugom dlakom i gustom poddlakom, koja je leti ređa
- Boja dlake je pretežno smeđa, po hrptu tamnija do crna
- Vrhovi dugih dlaka mogu biti svetlosivi
- Ponekad je boja ravnomerno smeđa poput boje čokolade (otuda i naziv: *smeđi medvjed*;
- U hodu medvedi dodiruju tlo celim tabanom (slično čoveku) pa ostavljaju i takav trag koji nije sličan niti jednoj drugoj životinji
- Na prstima nogu su pandže, koje su na prednjim nogama dugačke (5-6 cm) i snažne, a nasuprot mačkama ne uvlači ih
- Pandžama medved kopa zemlju, panjeve, mravinjake, košnice, ubija plen

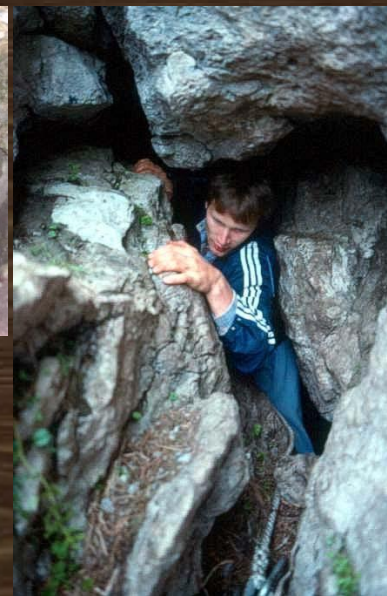
Hrana

- Iako su mesožderi oko 95% svojih hranidbenih navika zadovoljavaju biljnom hranom
 - proleće i leto: zeljasto bilje i trave
 - leto: + mekani plodovi biljaka
 - jesen: + bukvice (glavna za prikupljanje zimskih zaliha potkožne masti)
- Medved ima kratak i jednostavan probavni trakt, stoga biljna hrana prođe slabo ili nikako probavljena te je medved primoran uzimati veće količine hrane (medved pomaže širenju biljnih vrsta na veće udaljenosti)
- Belančevine životinjskog porekla namiruje beskičmenjacima i lešinama većih životinja

Način života i ponašanje

- Medved zimu provodi u posebno odabranim i pripremljenim brlozima pri čemu ništa ne jede ni pije (hibernacija – zimski san)
- Brlozi su u stenama, korenju većih stabala, na otvorenom pod krošnjama četinarskog drveća (ležaj je od suvog lišća, trave i grančica)
- Prvi put mladi medvedi samostalno brlože u dobi od 2 godine

Razmnožavanje

- Polna zrelost nastupa u dobi od 3-4 godine
- Parenje je u razdoblju od kraja maja do polovine jula
- Mužjaci prelaze veće udaljenosti, bore se za ženke, a svaki ih nastoji više oploditi
- Ženka se može u jednoj sezoni pariti s više mužjaka pa mladunci u leglu mogu biti od više očeva
- Graviditet traje oko 7 meseci – 34 nedelja (intenzivno u poslednja tri meseca)

Razmnožavanje

- Medvedići (ženka koti od 1-4 mladih koji su teški oko 350 g (350-500 g)) se rađaju usred zime u januaru u vreme brloženja (kao ni jedna druga vrsta)
- Medvedići se rađaju slepi i bez dlake, i zavise od majčine telesne topline
- Majčino mleko je koncentrovano (kao tuljanovo) sa 22% masti i 12 % belančevina, mladi sisaju do aprila i onda sa majkom napuštaju brlog tražeći hranu (medved(ic)e se u brlogu ne sme uznemirivati)
- S majkom provedu celu godinu i zimu u brlogu, a odvajaju se s 1,5 godina

HVALA NA PAŽNJI